

Finansdepartementet

Deres ref: 10/ 1792

Vår ref: ERS

13. november 2010

Høring – endringer i Skattefunn

1. Innledende bemerkninger.

Det vises til høringsbrev fra Finansdepartementet av 24. september 2010 hvor det bes om innspill til foreslåtte endringer av Skattefunn. Tekna har om lag 55 000 medlemmer som har høyere utdanning innenfor realfag og teknologi. De fleste av medlemmene arbeider i privat sektor. Tekna representerer derfor de som står for en stor del av FoU-innsatsen i sektoren. Vi er urolig for at en ordning som oppfattes som god og relevant i forhold til stimulans av FoU-innsats i næringslivet, nå blir vanskeligere å ta i bruk. Dette gjelder særlig for mindre bedrifter.

Det er særlig på to områder at Skattefunn-ordningen foreslås endret på måter vi mener vil heve barrieren for å ta i bruk ordningen. Disse endringsforslagene synes ikke å være i tråd med intensjonene bak ordningen, slik vi forstår blant annet Regjeringens mål om et kunnskapsbasert næringsliv i hele landet, jf Stortings melding nummer 30 for 2008-2009, Klima for forskning. I meldingen vises det også til evalueringen av Skattefunn, som dokumenterer at ordningen utløser mer FoU i bedriftene.

2. Kommentarer til endringsforslagene i høringsbrevet – timesatser.

I skatteforskriften til skattelovens § 10-40 foreslås det en justering av den sjablonmessige timesatsen opp til 530 kroner. Vår vurdering er at timesatsen, som ble innført i 2007, har hatt en lite gunstig effekt på ordningen. Timesatsen gir ikke grunnlag for fradrag for de reelle kostnadene i bedriftene knyttet til FoU. Grunnen er at satsen ikke omfatter indirekte kostnader ved FoU-prosjektene som gis støtte gjennom Skattefunn. Hvis timesatsen skulle reguleres slik at den bedre samsvarer med det som normalt er antatt å være reelle kostnader forbundet med brukerstyrte forskningsprosjekter i Forskningsrådet, burde timesatsen ligge på 1000 kroner.

www.tekna.no

Org.nr.: 971 420 782
MVA

En heving av timesatsen til 1.000,- kroner vil langt på vei gi fradrag for bedriftenes reelle kostnader, og derfor også ytterligere stimulere til øket FoU-innsats og nyskaping. Imidlertid presiseres at en slik økning heller ikke gir full dekning for de reelle kostnader i alle bedrifter. Slik vi vurderer det gjenspeiler timesatsen heller ikke alternativ-verdien av den kompetansen som gjennomfører FoU-oppdrag. For eksempel er timeprisen ved de fleste forskningsinstitutter over 1000 kroner. Timeprisen på den kompetansen som gjennomfører FoU-oppdrag i privat sektor ligger noe over dette igjen.

Vår vurdering er derfor at timesatsene prinsipielt bør fjernes. Alternativt mener vi at timesatsen bør gjenspeile bedriftenes reelle kostnader, og derfor oppreguleres til 1.000,- per time.

Vi mener også at det kan reises tvil om innføringen av timesatser er hjemlet i Skattelovens § 16-40. I paragrafen står det i dag at;

”Departementet kan gi forskrift til gjennomføring og utfylling av denne paragraf, herunder gi regler om godkjenning av prosjekter og institusjoner, om hva som regnes som forsknings- og utviklingskostnader og om saksbehandlings- og klageregler for godkjenningsordningen”.

Ifølge ordlyden i denne bestemmelsen er det vanskelig å se at det foreligger forskriftskompetanse til departementet på egen hånd å etablere bestemmelser om timesatser. En slik kompetanse må i tilfelle utledes av en fortolkning av innholdet i bestemmelsen. Slik vi ser det er det verken språklig belegg for en forskriftsadgang slik departementet legges til grunn, eller grunnlag i forarbeidene til skattelovens § 10-40. Det er prinsipielt uheldig at hjemmelsgrunnlaget unntas en bredere politisk diskusjon. Vi mener at regjeringen derfor bør legge kompetansespørsmålet frem for Stortinget i form av en lovproposisjon og senere eventuell lovendring av ordlyden i skattelovens § 10-40.

3. Kommentarer til høringsforslaget – behandling av inntekter fra prosjektet.

Det foreslås nytt sjettedde i forskriftsbestemmelser til skatteloven § 16-40 om at fradraggrunnlaget skal reduseres tilsvarende inntekter fra prosjektet. Dette begrunnes delvis med at det ”allerede i dag tas hensyn til inntekter fra prosjektet ved beregningen av skattefradraget”. Videre heter det at dette kun er innføring av bestemmelser i tråd med hva som er gjeldende rett. Dette er vi uenig i. Fjordane tingrett, kom til, i dom avsagt 12 juli 2010, at verken skattelovens § 16-40 eller forskriften gir hjemmel til å gjøre slikt fradrag. Saken er påanket, og har ikke rettskraft. Vi finner det likevel underlig at Finansdepartementet nå fremmer forslag om endring av denne delen av forskriften, i og med at det er uklart om det i det hele tatt er rettkildemessig grunnlag for å hevde at det er hjemmel for slikt fradrag av inntekter. Det kan heller ikke ses at det er hjemmel i EUs s forordning nummer 800/2008 for en slik forståelse. Vi mener at spørsmålet om hjemmelsgrunnlag for inntektstfradrag fra FoU-prosjekter derfor må avklares bedre, både hva gjelder hjemmelsgrunnlag og formål. På dette grunnlaget mener vi at forslaget prinsipielt bør trekkes inntil spørsmålet om hjemmel er avklart, og også inntil rettskraftig dom i saken nevnt ovenfor foreligger.

Under forutsetning av et avklart hjemmelsgrunnlag kommenteres forskriftsforslaget noe nærmere i det følgende; Vi har en viss forståelse for at inntekter i Skattefunnprosjekter som ikke er relatert til FoU eller er et resultat fra FoU-aktivitet, heller ikke bør gi fradrag i Skattefunn-modellen. Dette kan dreie seg om videre bruk eller salg av materiell som tidligere er benyttet innenfor Skattefunn. Vi er imidlertid prinsipielt uenige i at inntekter fra FoU eller fra resultater fra FoU-prosjektet må komme til fradrag fra støtten som gis gjennom Skattefunn. Forslaget til forskrift vil gi en uheldig innsnevring av ordningen, og vi kjenner ikke til at dette gjelder andre typer støtteordninger for FoU i Norge.

Inntektene som et prosjekt kan generere, består typisk av salg av rapporter fra prosjektet eller inntekter fra salg eller bruk resultater som er opphavsrettslig vernet. Videre kan det dreie seg om lisensierte bruk av materiale basert på FoU-resultater.

For bedriftene vil en slik ordning fremstå som vanskelig å praktisere. For eksempel vil det være utfordrende å definere omfanget av inntektene – særlig hvis resultatene i all hovedsak bidrar til verdiøkning ved endringer i bedriften og ikke ved salg av nye produkter. Det vil også være en utfordring for bedriften å håndtere periodiseringen av inntektene. De vil typisk komme over en viss tidsperiode. De som ivaretar de administrative funksjonene innenfor bedriftene må ha en detaljert oppfølging av inntekststrømmen knyttet til resultater fra prosjekter som er gjennomført tidligere.

For de bedrifter som ennå ikke er i skatteposisjon vil forskriften slå ekstra uheldig ut, siden disse etter forskriftens ordlyd må tilbakebetale støtte som de har mottatt som tilskudd eventuelt også før inntektene kan komme bedriften til gode i en oppstartsfase. I forhold til god likviditetsstyring i bedriftene vil en tilbakebetalingsplikt i en oppstartsfase, naturlig medføre en langt strammere økonomisk handlefrihet til utvikling og drift enn ellers. Dette vil gjøre det enda vanskeligere å etablere lønnsomhet i et prosjekt, og spesielt vil dette gjøre seg gjeldende i mindre bedrifter.

Endringen som foreslås kan heller ikke oppfattes som en mindre justering av ordningen, men kan komme til å påvirke bruken av ordningen betydelig. For eksempel kan forskriftsendringen medføre at patenterbare oppfinnelser hemmeligholdes internt i bedriften, fordi det på grunn av inntekstfradraget vil bli urimelig vanskelig eller ulønnsomt å satse på videreutvikling. Dette er et forhold som ingen anses tjent med.

Når det gjelder øvrige deler av forskriften har vi synspunkter vedrørende patenteringsutgifter og definisjon og avgrensning av forskning og utvikling.

4. Patenteringskostnader.

I forhold til Forskningsrådets regler, kan også patenteringsutgifter inngå i kostnadsgrunnlaget. Etter EU-forordningen nummer 800/2008 faller imidlertid denne type utgifter utenfor kostnadsgrunnlaget for FoU. Når koblingen mellom Skattefunn og Forskningsrådets regler på dette feltet oppheves, blir den nasjonale forståelsen av forordningen mer sentral. Vi mener at dagens regel og praksis bør forskriftsreguleres. Det er slik vi ser det en viss adgang til dette etter forordningens artikkel 33. Vi ber derfor om at det forskriftshjemles at også patenteringskostnader inngår i kostnadsgrunnlaget.

5. Definisjon av og avgrensning av forskning og utvikling.

Vi mener på den ene siden at det er riktig å utvide definisjonene til å omfatte prototyper og forsøksprosjekter, men på den annen side mener vi at det er feil å ekskludere organisasjonsutvikling, kvalitetssikring, kunde og markedsundersøkelser. Mange har spesielt oppmerksomhet på betydningen av samspillet mellom aktører i bedriften og deres omgivelser. Dette er naturlig for å utvikle FoU, sikre mer fremtidig innovasjon samt spre resultater til en bredere krets som premiss for ytterligere forskning og utvikling. Slik vi oppfatter stortingsmelding nummer 7 for 2008-2009; Et nyskapende og bærekraftig Norge, er et slikt samspill noe regjeringen ønsker å stimulere. Her er Skattefunn-ordningen et viktig virkemiddel. Vi mener regjeringens politikk på dette området så langt har vært positiv, og mener derfor at skatteforskriften må gi fradrag for denne type aktiviteter. Vi ber derfor om at definisjonen endres til også å omfatte de ovennevnte forhold.

Skattefunn har vært, og er i dag, en ordning som vi og våre medlemmer betrakter som viktig for å heve FoU-innsatsen i norske bedrifter. I forskningspolitikken er det et opplest mål at norske bedrifter skal bruke mer midler på FoU. Med et slikt utgangspunkt mener vi regjeringen bør legge opp til fortsatt gode incentivordninger for FoU. Dette kan i denne sammenhengen enkelt gjøres ved å utvide Skattefunn-ordningen, og ikke ved å foreslå innsnevring i ordningen. Vi mener på prinsipielt grunnlag også at innsnevring av ordningen ikke er i tråd med lovgivers intensjon, jf grunnlagsdokumentene over. Dette er i seg selv god nok grunn til at flere av forskriftsbestemmelsene som foreslås ikke bør eller kan realiseres nå.

Vennlig hilsen



Kenneth Stien
Generalsekretær i Tekna